

ARMUT YETİŞTİRİCİLİĞİ

İKLİM İSTEKLERİ

Armut bir mutedil iklim meyve türüdür. Kış soğuklarına elmaya göre daha az dayanıklıdır.kısa süren şiddetli soğuklara dayanabilirse de uzun süren şiddetli soğuklara bilhassa nemli topraklarda sürgün uçları donar. Elmaya göre daha fazla ortalama sıcaklık ister. Armutlar bol güneşli , yazları sıcak havadar yerlerden hoşlanır. Sıcaklığın meyve kalitesine etkisi önemlidir. Çeşitler arasında farklılıklar bulunmakla birlikte 7.2⁰C'nin altında 400-2.300 saatlik bir kış soğuklama ihtiyacı gösterir. Eğer bu ihtiyaç karşılanmasa geç ve düzensiz çiçeklenme olur veya gözler hiç sürmez.

TOPRAK İSTEKLERİ

Geçirgen, derin, sıcak ve besin maddelerince zengin topraklarda ağaçların gelişimleri ve verimleri daha iyi olur. Çok kuru, az derin ve taşlı topraklarda yetiştirilirse (meyve kumlu) kalitesiz olur. Aynı şekilde ağır ve nemli topraklarda yetiştirilen meyve kalitesi özellikle tat yönünden bozuk olur, meyvenin depo ömrü kısalmış olur.

ANAÇLAR

Armut Çöğürü : Tohumla üretilir. İyi köklenen ve toprakta tutuma kabiliyeti iyi olan bir anaçtır. Üzerine aşılana fidanlardan büyük ağaçlar elde edilir. Derin geçirgen topraklara uygundur.

Ahlat : Kurak iklim şartlara iyi uyan, derin köklü bir bitkidir. Kültür çeşitleriyle uyumu iyi değildir.

Alıç : Bol kök teşkil eder.Kurak şartlara uyar. Kültür çeşitleriyle iyi uyumaz.

Ayva : Ayva anacı neme toleranslıdır. Fazla kireçten hoşlanmaz, pamuklu bite ve nematoda dayanıklıdır. Bodur ağaç elde etmek için armutlar ayva üzerine aşılır.az derin topraklara dikilebilirler. Ayva üzerine meyve kalitesi yüksek olur. Daha erken meyveye yatar.Ayva ile birçok armut çeşidinin aşı uyumsuzluğu vardır.

BAHÇE TESİSİ

Seçilmiş olan bahçe yeri ; Armut ağacının tüm isteklerini karşılayacak ekoloji ve iyi bir toprak hazırlığı yapılmış olmalıdır. Fidan çukurları iyi toprak hazırlığı yapılmamış yerlerde daha geniş açılmalıdır. Arazi önceden sürülmeli, tırmık çekilerek tesviye edilmeli ve fidan çukurları önceden açılması faydalı olacaktır. Fidanlar ismine doğru, bol saçak köklü, kökleri zedelenmemiş ve sağlıklı olmalıdır. Dikim kışı sert geçen yerlerde Şubat-Mart aylarında, Kışları ılıman olan yerlerde örneğin (Karadeniz) bölgesinde ağaçlarda yaprak dökümünden sonra sonbahar da yapılabilir.

Dikim yapılan çeşitlerde mutlaka birbirini tozlayan ve ticari değeri olan tozlayıcı çeşitlerden oluşan en az 3-4 çeşitten bahçe tesis edilmesi gerekir.

Dikim Mesafeleri

Armut çöğürü üzerine aşıllı çeşitlerde dikim mesafesi 5X7m, Ayva üzerine aşıllı çeşitlerde 3X5m Bazı ülkelerde ise (0,6-0,8 X 4m) aralıklarla bahçe tesisi yapılmaktadır. Armut bahçelerinde toprak işlemekten su kaybını azaltmak ve erozyonu önlemek olmalıdır. Su ve rüzgar erozyonu olan yerlerde daimi veya geçici toprak işleme uygulanır. Kışın örtülü toprak işlemede baklagiller ekilerek çiçeklenme döneminde sürülerek toprağa karıştırılabilir. Kışlık örtü bitkisi olarak buğday, çavdar, kışlık fiğ, kırmızı tırfıl, yonca kullanılabilir.

GÜBRELEME

Gübreleme dikimden önce dekara 4-5 ton ahır gübresi verilir. Bu işlem 3-4 yılda bir tekrarlanır. Ayrıca makro ve mikro besin elementlerinin tespiti için her yıl toprak analizleri, 3 yılda bir yaprak analizleri yapılmalıdır. Kullanılacak gübre cinsi ve miktarlar bu analizlerin sonuçlarına göre yapılmalıdır.

BUDAMA

Armutlarda budama dikimden önce önce kök budaması ve tepe vurulması ile başlar.

Armutlarda fidanlara verilecek şekil kurulacak bahçenin yeri, yöneyi, toprak tipi, çeşidin meyve özelliği ve iriliğine bağlı olarak belirlenir. Armutlarda doruk dallı, değişik doruk dallı, palmet, kordon (duvar sistemi) şekillerinden biri terbiye sistemi olarak kullanılabilir.

SEYRELTME

Armutlarda bazı çeşitlerde daha iri ve kaliteli ürün almak için özellikle Deveci Armudunda %70-80 meyve seyreltmesi yapılır. Genel olarak ağacın tümünde çok fazla meyve varsa salkımların her birinde 1-2 meyve kalacak şekilde seyreltme yapılır. Bir diğer ölçüde 20-30 yaprağa bir meyve düşecek şekilde seyreltme yapılır.

SULAMA

Sulama mayıstan eylül sonlarına kadar yapılır. Sulama aralığı bitkinin isteği-ne, toprak yapısına , anacın zayıf veya kuvvetli olmasına , yağış ve sıcaklığa bağlı olarak 10-20 gün ile 5-7 gün arası değişiklik gösterir

ÇEŞİTLER

Armutlar kısmen kendine verimli veya tamamen kısır olduğu için birbirini dölleyen en az 3-4 çeşitle bahçe kurmalıdır. Tozlanma olayı arılarla olduğu için armut bahçelerinde arı kovanı bulundurulmalıdır. Ülkemizde ticari değeri olan bazı çeşitlerin hasat tarihlerine göre erkenden geçe doğru şu şekilde sıralanır.

- June Beauty** : Hasat haziran sonlarında
Akça : Temmuzun ilk haftası
Mustafabey : Temmuzun 2. haftası
B.P Morettini : Temmuzun 3. haftası
Coscia : Temmuz sonu,
Santamaria : Ağustos başı
Starkrimson : Ağustosun 2. haftası
Williams : Ağustos ayının 3. haftası
Grand Champion : Ağustos sonu

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C. SAMSUN VALİLİĞİ İl Tarım Müdürlüğü

Armut Yetiştiriciliği

Sinan DARI
Ziraat Mühendisi

No: M/3

2005